

Prifysgol
Aberystwyth
University

Llyfryn Incwm Fferm Cymru
Canlyniadau 2007/08

Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gweldig

Prifysgol Aberswyth

Campws Llanbadarn

Aberystwyth

Ceredigion SY23 3AL

Ffôn: 01970 622253

Ffacs: 01970 622958

E-bost: farmsurv@aber.ac.uk

<http://www.irs.aber.ac.uk/fbs>

Rhagair

Yn 2008 croesawyd creadigaeth Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig (IBERS) gan Brifysgol Aberystwyth. Cafodd IBERS ei ffurfio trwy ymuno dau adran o'r Brifysgol sef y Sefydliad Gwyddorau Biolegol a Gwyddorau Gwledig gyda'r Sefydliad Ymchwil Tir Glas a'r Amgylchedd (IGER) i greu y sefydliad mwyaf yn y maes ym Mrhydain.

Bu Prifysgol Aberystwyth yn gysylltiedig ag astudiaethau'r tir ers 1878, ac mae ganddi hanes hir a rhagorol ym myd dysgu ac ymchwil. Ers dros ddeng mlynedd a thrigain mae'r Arolwg o Fusnes Fferm (FBS) wedi ei gyflawni gan Brifysgol Aberystwyth (PA). Cydnabyddir yr FBS fel yr arolwg mwyaf awdurdodol o safbwynt sefyllfa ariannol a pherfformiad economeg ffermydd. Mae'r canlyniadau yn darparu dau bwrpas. Yn gyntaf, maent yn darparu gwybodaeth ynglŷn â sefyllfa economaidd bresennol y diwydiant ar gyfer y rhai hynny sy'n creu polisiau. Ac yn ail, maent yn darparu gwybodaeth gymharol ar gyfer asesu perfformiad ffermydd unigol.

Mae'r data yn y llyfryn hwn yn seiliedig ar y wybodaeth a gasglwyd o dros 550 o ffermydd a ddewiswyd ar hap. Rhaid nodi y byddai methodoleg FBS arferol yn cynnwys ffigwr am rent ar gyfer ffermydd perchen-breswylledig a hefyd werth ar gyfer llafur di-dâl. Dangosir llafur di-dâl yn y llyfryn hwn ar gyfer cyfeirnod yn unig. Cyhoeddir y canlyniadau llawn yn flynyddol yng Nghanlyniadau Ystadegol FBS ac mae copïau ar gael o'r Sefydliad.

Mae'r FBS yn ddiolchgar i'r llu o ffermwyr, ar hyd a lled Cymru, a fu'n ddigon caredig i ddarparu'r wybodaeth fusnes fanwl hon, hefyd Llywodraeth Cynulliad Cymru sy'n ariannu'r arolwg, a Cyswllt Ffermio am noddi'r llyfryn hwn.

Yr Arolwg o Fusnes Fferm IBERS

Cyflwyniad

Mae proffidioldeb yn ganolog i unrhyw fusnes fferm, er y bydd gan ffermwyr lawer o amcanion busnes a phersonol eraill. Mae'r amrywiaeth o ran perfformiad ac elw a welir yn y llyfryn hwn yn dangos yn eglur ehangder y newidiadau posib. Drwy gymharu neu 'feincnodi' perfformiad fferm, gellir adnabod cryfderau posib a manau gwan y busnes. Dylai pob cynhyrchwr fod yn ymwybodol o'i gostau cynhyrchu ei hun a sut y maent yn cymharu â chostau ffermwyr eraill.

Mae'r canlyniadau yn y llyfryn wedi eu gosod allan fel a ganlyn gan ddangos data ar gyfer y busnesau sy'n perfformio'n ganolog a'r rhai hynny sydd yn y traean uchaf:

1. Data Fferm Gyfan (Tudalennau 5 – 16)

Yn yr adran data fferm gyfan geir cyfrifon elw a cholled a mantolen gryno ar gyfer chwe gwahanol fath o fferm. Dengys y canlyniadau gyfartaledd elw neu golled y ffermydd hyn ynghyd â'r cyfartaledd fesul hectar. Dangosir hefyd faint a graddfa stocio'r ffermydd ynghyd â dangosyddion perfformiad allweddol, perthnasol eraill.

2. Data Elw Bras (Tudalennau 17 – 20)

Yn y llyfryn ceir data ar gyfer wyth gwahanol fenter fferm. Mae elw bras yn cymharu incwm gyda chostau uniongyrchol cynhyrchu. Mae angen cryn ofal wrth ddefnyddio elw bras gan nad yw costau anuniongyrchol (sefydlog) y cynhyrchu yn cael eu hystyried. Nid yw elw bras yn cynnwys unrhyw gymorthdaliadau uniongyrchol.

3. Data Costau Cynhyrchu (Tudalennau 21 – 22)

Yn y llyfryn ceir costau cynhyrchu ar gyfer pedwar allbwn amaethyddol. Ystyrir cyfanswm cost cynhyrchu fesul uned. Trwy ystyried y costau uniongyrchol ac anuniongyrchol (a ddyfernir fesul uned da byw) mae cynhyrchwr mewn gwell lle i ystyried pa mor gystadleuol ac effeithiol yw'r fenter.

DIFFINIADAU O DERMINOLEG A NODIADAU EGLURHAOL

Hectarau effeithiol (Eff/ha) Golyga arwynebedd y fferm gyfan ar ôl tynnu arwynebedd ffyrdd, coetiroedd, tir diffaith ac adeiladau ac ar ôl ystyried porfa bras yn ôl ei arwynebedd cyfwerth o dir pori da.

Cynllun y Taliad Sengl Disodlwyd holl gymorthdaliadau a oedd yn gyswllt â chynhyrchiant gyda Chynllun y Taliad Sengl fel rhan o ailstrwythuro'r polisi amaethyddol cyffredin (CAP).

Mathau o Ffermydd

Mynydd Yn yr Ardal Dan Anfantis Fawr yn Bennaf.

Ucheldir Yn yr Ardal Dan Anfantis yn Bennaf.

Llawr Gwlad Y tu allan i'r Ardal Llai Ffatriol yn Bennaf.

Data Fferm Gyfan

Penderfynu data fferm gyfan Caiff y data ar gyfer y traean uchaf o gynhyrchwyr ei benderfynu yn ôl elw ar ôl rhent a chyllid fesul hectar effeithiol.

Cymorthdaliadau anuniongyrchol Cymorthdaliadau na gafwyd eu dadgyplu e.e. cynllun Organig, Tir Gofal a ESA. Mae'n cynnwys Tir Mynydd ar ffermydd llawr gwlad a godro os yn berthnasol.

Costau cnydau eraill Yn cynnwys holl gostau porthiant a chnydau eraill e.e. hadau, chwystrellion, lapio a chortyn ond nid gwrtaith a chontractio.

Contractio penodedig Contractio y gellir ei gysylltu â mentrau penodedig e.e. combeinio, cneifio a gwasgaru slyri.

Costau fferm cyffredinol Mae costau fferm cyffredinol yn cynnwys trydan, ffôn, trwyddedau, yswiriant, ffioedd proffesiynol a thanysgrifiadau.

Incwm amrywiol Yn cynnwys contractio, rhent bythynod, taliadau fforddfraint, ac unrhyw incwm amrywiol arall. Yn cynnwys elw o unrhyw fentrau arall sydd ddim yn arddangos.

Cyfran o'r fferm a berchnogir Gwerth Net wedi ei fynegi fel canran o'r asedau cyfan.

Cyfradd Stocio (glu/eff. ha) Unedau pori da byw fesul hectar effeithiol o dir.

Unedau Da Byw (LU) ac Unedau Pori Da Byw (GLU) Cyfnewidir niferoedd da byw yn unedau da byw ar sail amcangyfrif o anghenion ynni, er mwyn cyfrifo cyfanswm stocio'r da byw sy'n pori ar y fferm.

Buchod godro – allbwn arall Allbwn net o werthu/brynu gwartheg a lloi. Hefyd yn cynnwys newid mewn gwerth.

<i>Llafur taledig</i>	Cyfanswm y llafur a dalwyd yn cynnwys llafur achlysurol, rhan amser a llawn amser.
<i>Llafur di-dâl</i> <i>(heb gynnwys ffermwr a'i briod)</i>	Llafur di-dâl neu lafur a dderbynnir am daliad sydd yn llai na'r hyn a delir fel arfer am y gwasanaeth. Ni chaiff llafur di-dâl ei gynnwys yn yr elw ar ôl rhent a chyllid.
<i>Costau tir</i>	Yn cynnwys costau'n berthnasol i atgyweirio adeiladau ac adnoddau tir e.e. gwrychoedd, ffensio, walio, ffosydd a chlwydi. Hefyd yn cynnwys costau dŵr.
<i>Cyllid</i>	Yn cynnwys costau banc, taliadau llog ac unrhyw log prydlesu/hur-bryniant. Dim yn cynnwys ad-daliadau cyfalaf.
<i>Cwota llaeth a brydlesir net</i>	Gwerth am les allan minws les i mewn o gwota llaeth.
Data Elw Bras	Y pen ar sail y fuches / ddiadell. Dangosir i'r mentrau penodol drwy dynnu'r costau uniongyrchol (amrywiol) o'r allbwn perthnasol.
<i>Costau da byw eraill</i>	Mae costau da byw eraill yn cynnwys prynu deunyddiau megis gwellt, comisiwn gwerthu a chostau penodol eraill y mentrau da byw.
<i>Porthiant a chostau porthiant</i>	Yn cynnwys costau eraill i borthiant, gwraith contractio porthiant a chostau tir pori tymhorol.
Data Costau Cynhyrchu	Rhannu costau amrywiol a sefydlog gyda'r cilogram o gig a gynhyrchir (mewn pwysau byw). Penodi'r costau sefydlog ar unedau pori da byw ar ôl i'r cyfran o unrhyw dir â'r a/neu incwm amrywiol gael ei ddiddynnu. Yn drefnedig drwy elw net.
<i>Adnewyddu buches/diadell</i>	Newid yng ngwerth da byw magu, wedi ystyried gwerthiant anifeiliaid a phryniant anifeiliaid magu.
<i>Pŵer a pheiriannau</i>	Yn cynnwys atgyweirio peirianwaith, tanwydd, contractio arall a dibrisio peiriannau.
<i>Adeiladau</i>	Costau tir a dibrisiad adeiladau.
<i>Elw net</i>	Allbwn ar ôl cyfanswm costau mewnbwn i fentrau penodol.

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 122

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	26227	200	246
Defaid	25593	195	251
Cnydau a phorthiant	1847	14	23
Taliad Sengl	31112	238	281
Tir Mynydd	7010	54	60
Cymorthdaliadau anuniongyrchol eraill	5071	39	67
Incwm amrywiol	4519	35	53
CYFANSWM ALLBYNNAU	101379	775	981
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	13848	106	111
Costau tir pori tymhorol	4734	36	35
Milfeddygol a meddyginiaethau	4027	31	32
Costau da byw eraill	5027	38	44
Gwrteithiau	5763	44	39
Costau cnydau eraill	1215	9	12
Contractio penodedig	3235	25	27
CYF. COSTAU NEWIDIOL	37849	289	300
Llafur y telir amdano	3593	27	21
Contractio arall a llogi peiriannau	504	4	4
Tanwydd a thrwsio	8312	63	65
Dibrisiant peiriannau	8486	65	75
Costau ffermio cyffredinol	7236	55	61
Costau tir	3027	23	25
Dibrisiant adeiladau	3819	29	34
CYF. COSTAU SEFYDLOG	34977	266	285
CYFANSWM MEWNBYNNAU	72826	555	585
ELW CYN RHENT A CHYLLID	28553	220	396
Rhent	3218	25	16
Cyllid	4064	31	33
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	21271	164	347
Llafur di-dâl	5560	42	38

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
MANTOLEN	£/fferm	£/fferm	£/fferm
Nifer o ffermydd	78	11	33
CYFANSWM ASEDAU	746119	206857	801371
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	55993	34318	56076
GWERTH NET	690126	172539	745295
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	92	83	93

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir	117.15	102.65
Ydau a chnydau eraill	1.92	2.63
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	41.43	49.17
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	160.50	154.45
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	130.98	116.79

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod sugno	49	45
Gwartheg eraill	89	92
Defaid magu	707	672
Defaid eraill	444	442

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir - y ddafad (nifer)	1.19	1.29
Gwerthiant ŵyn parod y famog (nifer)	0.93	1.01
Gwerthiant ŵyn parod £ y pen	39.12	41.79
Lloi a fegir - y fuwch (nifer)	0.90	0.89
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi £ y pen	682	741
Gwerthiant gwartheg stôr £ y pen	504	554
Cyfradd stocio (glu/eff. ha.)	1.15	1.27

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 121

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	9568	66	94
Defaid	27306	188	262
Cnydau a phorthiant	590	4	9
Taliad Sengl	28853	199	242
Tir Mynydd	9317	64	76
Cymorthdaliadau anuniongyrchol eraill	6788	47	56
Incwm amrywiol	3549	24	34
CYFANSWM ALLBYNNAU	85971	592	773
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	9445	65	72
Costau tir pori tymhorol	4128	28	37
Milfeddygol a meddyginiaethau	3358	23	24
Costau da byw eraill	3701	26	30
Gwrteithiau	4154	29	27
Costau cnydau eraill	890	6	6
Contractio penodedig	2393	16	20
CYF. COSTAU NEWIDIOL	28069	193	216
Llafur y telir amdano	2493	17	13
Contractio arall a llogi peiriannau	505	3	4
Tanwydd a thrwsio	7417	51	52
Dibrisiant peiriannau	7642	53	54
Costau ffermio cyffredinol	6684	46	54
Costau tir	2467	17	16
Dibrisiant adeiladau	3340	23	17
CYF. COSTAU SEFYDLOG	30548	210	210
CYFANSWM MEWNBYNNAU	58617	403	426
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	2249	16	11
Cyllid	4930	34	35
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	20175	139	301
Llafur di-dâl	4576	32	22

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
MANTOLEN	£/fferm	£/fferm	£/fferm
Nifer o ffermydd	77	5	39
CYFANSWM ASEDAU	749934	149153	534811
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	66513	53975	65275
GWERTH NET	683421	95178	469536
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	91	64	88

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir	120.52	91.80
Ydau a chnydau eraill	0.85	0.87
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	86.18	38.63
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	207.55	131.30
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	145.06	104.99

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod sugno	18	19
Gwartheg eraill	35	32
Defaid magu	1040	867
Defaid eraill	581	519

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir - y ddafad (nifer)	1.08	1.10
Gwerthiant ŵyn parod y famog (nifer)	0.78	0.82
Gwerthiant ŵyn parod £ y pen	34.59	37.46
Lloi a fegir - y fuwch (nifer)	0.88	0.90
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi £ y pen	715	679
Gwerthiant gwartheg stôr £ y pen	486	504
Cyfradd stocio (glu/eff. ha.)	0.87	1.03

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 95

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff. ha.	Traean uchaf £/eff. ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	26057	246	364
Defaid	26399	249	315
Cnydau a phorthiant	3841	36	58
Taliad Sengl	24437	231	264
Tir Mynydd	3206	30	29
Cymorthdaliadau anuniongyrchol eraill	2285	22	23
Incwm amrywiol	7007	66	135
CYFANSWM ALLBYNNAU	93232	880	1188
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	12140	115	142
Costau tir pori tymhorol	2599	25	27
Milfeddygol a meddyginiaethau	3257	31	35
Costau da byw eraill	5016	47	55
Gwrteithiau	5714	54	65
Costau cnydau eraill	1425	13	16
Contractio penodedig	3711	35	42
CYF. COSTAU NEWIDIOL	33862	320	382
Llafur y telir amdano	2572	24	18
Contractio arall a llogi peiriannau	590	6	5
Tanwydd a thrwsio	7347	69	86
Dibrisiant peiriannau	7668	72	83
Costau ffermio cyffredinol	6614	62	64
Costau tir	3025	29	32
Dibrisiant adeiladau	3953	37	46
CYF. COSTAU SEFYDLOG	31769	299	334
CYFANSWM MEWNBYNNAU	65631	619	716
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	2988	28	22
Cyllid	3617	34	34
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	20996	199	416
Llafur di-dâl	4451	42	71

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	57	6	32
CYFANSWM ASEDAU	704738	-	616573
CYF. DYLEDION ALLANOL	52995	-	44036
GWERTH NET	651743	-	572537
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	92	-	93

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir	100.47	104.24
Ydau a chnydau eraill	3.81	4.90
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	7.23	5.23
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	111.51	114.37
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	105.93	110.38

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod sugno	33	40
Gwartheg eraill	89	118
Defaid magu	544	573
Defaid eraill	379	434

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir - y ddafad (nifer)	1.32	1.45
Gwerthiant ŵyn parod y famog (nifer)	1.27	1.35
Gwerthiant ŵyn parod £ y pen	43.47	49.39
Lloi a fegir - y fuwch (nifer)	0.91	0.92
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi £ y pen	676	690
Gwerthiant gwartheg stôr £ y pen	520	583
Cyfradd stocio (glu/eff. ha.)	1.29	1.51

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 51

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	24321	269	464
Defaid	16110	178	290
Cnydau a phorthiant	10204	113	100
Taliad Sengl	20562	228	298
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2851	32	49
Incwm amrywiol	6044	67	111
CYFANSWM ALLBYNNAU	80092	887	1312
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	9740	108	142
Costau tir pori tymhorol	1339	15	37
Milfeddygol a meddyginiaethau	2337	26	23
Costau da byw eraill	4287	47	64
Gwrteithiau	5055	56	60
Costau cnydau eraill	2461	27	25
Contractio penodedig	3407	38	44
CYF. COSTAU NEWIDIOL	28626	317	395
Llafur y telir amdano	1731	19	11
Contractio arall a llogi peiriannau	445	5	5
Tanwydd a thrwsio	7877	87	99
Dibrisiant peiriannau	7466	83	78
Costau ffermio cyffredinol	6833	76	94
Costau tir	3281	36	46
Dibrisiant adeiladau	1916	21	31
CYF. COSTAU SEFYDLOG	29549	327	364
CYFANSWM MEWNBYNNAU	58175	644	759
ELW CYN RHENT A CHYLLID	21917	243	553
Rhent	4494	50	49
Cyllid	3028	34	25
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	14395	159	479
Llafur di-dâl	4895	54	75

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	29	7	15
CYFANSWM ASEDAU	670702	164938	506099
CYF. DYLEDION ALLANOL	34847	45134	48959
GWERTH NET	635855	119804	457140
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	95	73	90

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir	76.41	55.58
Ydau a chnydau eraill	10.03	6.77
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	8.31	5.70
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	94.75	68.05
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	90.27	63.55

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod sugno	26	23
Gwartheg eraill	96	104
Defaid magu	340	301
Defaid eraill	260	264

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir - y ddafad (nifer)	1.33	1.38
Gwerthiant ŵyn parod y famog (nifer)	1.35	1.47
Gwerthiant ŵyn parod £ y pen	46.63	49.10
Lloi a fegir - y fuwch (nifer)	0.87	0.87
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi £ y pen	710	711
Gwerthiant gwartheg stôr £ y pen	558	731
Cyfradd stocio (glu/eff. ha.)	1.38	1.81

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 66

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Buchod godro - llaeth	143076	1637	2195
- allbwn arall	2391	27	105
- cwota llaeth a brydlesir net	-9	0	0
Gwartheg eraill	21431	245	342
Defaid	5528	63	62
Cnydau a phorthiant	3027	35	34
Taliad Sengl	22791	261	306
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	3067	35	27
Incwm amrywiol	4203	48	91
CYFANSWM ALLBYNNAU	205505	2351	3162
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	43191	494	622
Costau tir pori tymhorol	4411	50	78
Milfeddygol a meddyginiaethau	5691	65	77
Costau da byw eraill	12240	140	146
Gwrteithiau	10074	115	118
Costau cnydau eraill	2578	29	26
Contractio penodedig	7796	89	82
CYF. COSTAU NEWIDIOL	85981	982	1149
Llafur y telir amdano	7982	91	69
Contractio arall a llogi peiriannau	1102	13	11
Tanwydd a thrwsio	11733	134	149
Dibrisiant peiriannau	11116	127	150
Costau ffermio cyffredinol	10997	126	132
Costau tir	6487	74	85
Dibrisiant adeiladau	7838	90	125
CYF. COSTAU SEFYDLOG	57255	655	721
CYFANSWM MEWNBYNNAU	143236	1637	1870
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	2726	31	26
Cyllid	8620	99	53
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	50923	584	1213
Llafur di-dâl	7748	89	140

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	45	1	20
CYFANSWM ASEDAU	775537	-	535458
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	132039	-	106666
GWERTH NET	643498	-	428792
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	83	-	80

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir	78.32	72.24
Ydau a chnydau eraill	5.97	3.97
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	11.32	6.30
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	95.61	82.51
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	87.40	77.14

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod godro	102	115
Buchod sugno	2	3
Gwartheg eraill	106	119
Defaid magu	170	124
Defaid eraill	106	90

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir - y fuwch (litrau)	6586	7024
Mantais dros ddwysfwyd y fuwch (£)	1076	1141
Gwerthiant llaeth - y fuwch (£ y fuwch)	1404	1478
Pris llaeth (ceiniog y litr)	21.33	21.04
Cyfradd stocio (glu/eff. ha.)	2.13	2.61

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 57

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Buchod godro - llaeth	204781	1864	2657
- allbwn arall	476	4	38
- cwota llaeth a brydlesir net	0	0	0
Gwartheg eraill	26437	241	306
Defaid	1684	15	17
Cnydau a phorthiant	7123	65	49
Taliad Sengl	28568	260	324
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2616	24	38
Incwm amrywiol	7406	67	28
CYFANSWM ALLBYNNAU	279091	2540	3457
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	62435	568	704
Costau tir pori tymhorol	7633	69	100
Milfeddygol a meddyginiaethau	8354	76	91
Costau da byw eraill	16108	147	186
Gwrteithiau	13208	120	148
Costau cnydau eraill	5305	48	43
Contractio penodedig	10997	100	127
CYF. COSTAU NEWIDIOL	124040	1128	1399
Llafur y telir amdano	16176	147	166
Contractio arall a llogi peiriannau	2197	20	23
Tanwydd a thrwsio	17565	160	148
Dibrisiant peiriannau	12593	115	124
Costau ffermio cyffredinol	14540	132	145
Costau tir	8588	78	91
Dibrisiant adeiladau	10191	93	106
CYF. COSTAU SEFYDLOG	81850	745	803
CYFANSWM MEWNBYNNAU	205890	1873	2202
ELW CYN RHENT A CHYLLID	73201	667	1255
Rhent	5116	47	61
Cyllid	13058	119	64
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	55027	501	1130
Llafur di-dâl	9428	86	132

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	29	7	21
CYFANSWM ASED AU	1039912	165181	962918
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	183623	41736	271306
GWERTH NET	856289	123445	691612
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	82	75	72

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir	92.87	79.39
Ydau a chnydau eraill	15.80	8.09
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	6.71	8.65
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	115.38	96.13
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	109.87	88.14

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod godro	149	148
Buchod sugno	1	0
Gwartheg eraill	119	112
Defaid magu	62	66
Defaid eraill	29	42

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir - y fuwch (litrau)	6449	7065
Mantais dros ddwysfwyd y fuwch (£)	1031	1230
Gwerthiant llaeth - y fuwch (£ y fuwch)	1371	1580
Pris llaeth (ceiniog y litr)	21.26	22.37
Cyfradd stocio (glu/eff. ha.)	2.12	2.54

ELW BRAS: DEFAID MYNYDD

	Pob diadell	Traean uchaf
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	225	75
Cyfartaledd maint diadelloedd (i'r hwrdd)	793	704
Ŵyn a fegir - y famog	1.13	1.30

ALLBWN Y FENTER

	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	1.54	0.73
- wedi'u pesgi	30.44	46.50
Gwerthiant defaid eraill	6.20	6.64
Gwerthiant gwlan	0.30	0.34
lawndal defaid - Chernobyl	0.07	0.02
Newid mewn gwerth	-1.09	-0.10
Pryniant defaid	-2.58	-3.71
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	34.88	50.42

COSTAU NEWIDIOL

Porthiant a bwyd wedi'i brynu	8.84	9.72
Costau tir pori tymhorol	2.67	1.54
Milfeddygol a meddyginiaethau	3.40	3.55
Costau da byw eraill	2.88	3.53
Contractio penodedig	0.79	0.93
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	8.41	7.79
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	26.99	27.06

ELW BRAS**7.89 23.36****ELW BRAS: DEFAID UCHELDIR**

	Pob diadell	Traean uchaf
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	94	31
Cyfartaledd maint diadelloedd (i'r hwrdd)	530	518
Ŵyn a fegir - y famog	1.32	1.52

ALLBWN Y FENTER

	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	0.68	0.15
- wedi'u pesgi	53.15	71.69
Gwerthiant defaid eraill	6.43	8.91
Gwerthiant gwlan	0.35	0.30
lawndal defaid - Chernobyl	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	-0.37	-1.34
Pryniant defaid	-6.82	-7.33
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	53.42	72.38

COSTAU NEWIDIOL

Porthiant a bwyd wedi'i brynu	11.76	11.46
Costau tir pori tymhorol	0.96	0.59
Milfeddygol a meddyginiaethau	3.38	3.15
Costau da byw eraill	4.16	4.33
Contractio penodedig	0.99	0.98
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	10.73	9.04
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	31.98	29.55

ELW BRAS**21.44 42.83**

ELW BRAS: DEFAID LLAWR GWLAD

	Pob diadell Traean uchaf	
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	46	15
Cyfartaledd maint diadelloedd (i'r hwrdd)	420	447
Ŵyn a fegir - y famog	1.31	1.52
ALLBWN Y FENTER	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	0.17	0.00
- wedi'u pesgi	55.06	70.05
Gwerthiant defaid eraill	5.72	7.04
Gwerthiant gwlân	0.35	0.40
Iawndal defaid - Chernobyl	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	-2.46	-1.62
Pryniant defaid	-5.43	-5.47
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	53.41	70.40
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	10.45	10.63
Costau tir pori tymhorol	0.92	1.17
Milfeddygol a meddyginiaethau	3.79	3.75
Costau da byw eraill	5.17	6.42
Contractio penodedig	0.97	0.76
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	9.75	9.20
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	31.05	31.93
ELW BRAS	22.36	38.47

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO LLAWR GWLAD

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	19	6
Cyfartaledd maint y fuches (buchod magu)	55	61
Lloi a fegir - y fuwch (niferoedd)	0.87	0.9
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi £ y pen	681.49	728.29
Gwerthiant gwartheg stôr £ y pen	485.89	493.65
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	333.37	399.62
Gwerthiant teirw a buchod	108.21	215.46
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	302.31	283.01
Newid mewn gwerth	20.08	84.18
Pryniant gwartheg	-210.98	-330.02
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	552.99	652.25
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	94.2	70.92
Milfeddygol a meddyginiaethau	28.58	18.12
Costau da byw eraill	63.31	57.62
Contractio penodedig	3.95	0.99
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	166.82	177.42
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	356.86	325.07
ELW BRAS	196.13	327.18

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO UCHELDIR

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	49	16
Cyfartaledd maint y fuches (buchod magu)	43	35
Lloi a fegir - y fuwch (niferoedd)	0.91	0.92
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi £ y pen	718.11	740.46
Gwerthiant gwartheg stôr £ y pen	485.2	572.34

	£ y fuwch	£ y fuwch
ALLBWN Y FENTER		
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	370.6	327.34
Gwerthiant teirw a buchod	67.02	82.36
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	170.25	328.8
Newid mewn gwerth	5.1	34.79
Prynant gwartheg	-110.21	-128.43
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	502.76	644.86

COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	100.15	96.62
Milfeddygol a meddyginiaethau	35.06	36.52
Costau da byw eraill	49.83	51.88
Contractio penodedig	7.68	1.28
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	140.54	127.64
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	333.26	313.94

ELW BRAS **169.50** **330.92**

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO MYNYDD

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	180	60
Cyfartaledd maint y fuches (buchod magu)	38	34
Lloi a fegir - y fuwch (niferoedd)	0.9	0.93
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi £ y pen	680.35	725.29
Gwerthiant gwartheg stôr £ y pen	497.96	531.27

	£ y fuwch	£ y fuwch
ALLBWN Y FENTER		
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	397.14	400.17
Gwerthiant teirw a buchod	60.14	67.54
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	185.92	280.57
Newid mewn gwerth	6.69	28.54
Prynant gwartheg	-127.24	-114.82
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	522.65	662

COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	140.62	115.04
Milfeddygol a meddyginiaethau	32.82	27.04
Costau da byw eraill	56.51	56.83
Contractio penodedig	5.76	2.64
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	124.08	98.44
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	359.79	299.99

ELW BRAS **162.86** **362.01**

ELW BRAS: BUCHOD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	61	20
Cyfartaledd maint y fuches (buchod godro)	104	113
Cynnyrch llaeth ar gyfartaledd (litrau'r fuwch)	6565	7223
Pris llaeth (ceiniog y litr)	20.85	21.61
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Llaeth	1369.31	1561.07
Lloi	63.13	60.19
Gwerthiant teirw a buchod	83.52	107.17
Cwota llaeth a brydlesir net	-0.02	0.00
Newid mewn gwerth	13.71	19.33
Pryniant gwartheg	-152.58	-138.01
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	1377.07	1609.75
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	333.23	340.74
Milfeddygol a meddyginiaethau	43.37	47.37
Costau da byw eraill	97.26	89.24
Contractio penodedig	13.63	9.48
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	122.47	115.53
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	609.96	602.36
ELW BRAS	767.11	1007.39

ELW BRAS: BUCHOD GODRO LLAWR GWLAD

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	51	17
Cyfartaledd maint y fuches (buchod godro)	138	102
Cynnyrch llaeth ar gyfartaledd (litrau'r fuwch)	6634	7539
Pris llaeth (ceiniog y litr)	21.47	23.15
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Llaeth	1423.90	1744.87
Lloi	61.21	63.86
Gwerthiant teirw a buchod	67.92	109.92
Cwota llaeth a brydlesir net	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	15.78	4.43
Pryniant gwartheg	-159.66	-157.99
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	1409.15	1765.09
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	358.32	398.25
Milfeddygol a meddyginiaethau	48.88	54.11
Costau da byw eraill	90.92	111.61
Contractio penodedig	15.97	19.54
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	117.43	124.03
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	631.52	707.54
ELW BRAS	777.63	1057.55

COSTAU CYNHYRCHU CIG OEN

Ceiniog y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	114	38	38
Bwyd	25.94	21.85	30.88
Milfeddygol a meddyginiaethau	7.97	6.71	10.05
Costau da byw eraill	10.51	9.35	12.43
Porthiant	17.67	14.40	22.03
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	62.09	52.31	75.39
ADNEWYDDU DIADELL	13.08	10.22	16.57
Llafur	3.78	2.18	5.60
Pŵer a pheiriannau	29.17	18.86	39.24
Adeiladau	10.66	6.55	15.46
Costau fferm cyffredinol	12.31	9.28	14.37
Rhent	5.24	4.05	8.15
Cyllid	5.84	3.10	10.58
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	67.00	44.02	93.40
CYFANSWM COSTAU	142.17	106.55	185.36
ELW NET	-35.86	6.26	-86.39
Ŵyn a fegir - canran	1.31	1.45	1.15
Cyfartaledd maint diadell	662	675	745
Cyfartaledd pwysau byw ŵyn	39.16	40.95	37.01

COSTAU CYNHYRCHU LLAETH

Ceiniog y litr	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	112	37	37
Bwyd	5.04	4.63	5.61
Milfeddygol a meddyginiaethau	0.68	0.65	0.76
Costau da byw eraill	1.70	1.39	2.05
Porthiant	1.80	1.53	2.11
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	9.22	8.20	10.53
ADNEWYDDU BUCHES	0.92	0.24	1.60
Llafur	0.58	0.42	0.61
Pŵer a pheiriannau	2.12	1.87	2.49
Adeiladau	1.16	0.97	1.33
Costau fferm cyffredinol	1.00	0.85	1.20
Rhent	0.32	0.15	0.43
Cyllid	0.74	0.28	1.46
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	5.92	4.54	7.52
CYFANSWM COSTAU	16.06	12.98	19.65
ELW NET	5.83	10.12	1.39
Mantais dros ddwysfwyd	16.08	17.39	14.67
Pris llaeth a dderbynnir	21.18	22.17	20.46

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION : LLOI SUGNO

Ceiniog y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	54	18	18
Bwyd	16.45	8.05	25.65
Milfeddygol a meddyginiaethau	10.07	6.40	15.65
Costau da byw eraill	12.47	11.96	14.71
Porthiant	31.35	27.28	41.00
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	70.34	53.69	97.01
ADNEWYDDU BUCHES	16.89	10.95	27.31
Llafur	8.91	0.78	18.29
Pŵer a pheiriannau	44.82	32.86	52.92
Adeiladau	21.39	14.17	29.17
Costau fferm cyffredinol	19.35	16.06	23.49
Rhent	7.40	6.88	6.42
Cyllid	7.34	4.00	10.45
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	109.21	74.75	140.74
CYFANSWM COSTAU	196.44	139.39	265.06
ELW NET	-86.47	-28.73	-154.42

Mae cynhyrchu lloi sugno yn cyfeirio at gostau buchod sugno a'u lloi hyd at adeg diddyfnu.

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION: PESGI

Ceiniog y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	20	7	7
Bwyd	35.33	30.47	35.29
Milfeddygol a meddyginiaethau	4.06	2.42	6.94
Costau da byw eraill	14.70	8.70	20.77
Porthiant	23.88	15.19	30.23
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	77.97	56.78	93.23
Llafur	7.57	2.54	11.78
Pŵer a pheiriannau	38.31	31.65	53.53
Adeiladau	13.51	10.34	18.70
Costau fferm cyffredinol	17.85	14.91	22.42
Rhent	2.53	1.68	2.79
Cyllid	5.01	5.56	7.46
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	84.78	66.68	116.68
CYFANSWM COSTAU	162.75	123.46	209.91
ELW NET	-32.67	15.15	-83.33

Mentrau pesgi yw'r rhai hynny sy'n prynu gwartheg cryfion ag ifanc, a'r rhai sy'n pesgi lloi a fagwyd ar y fferm ar ôl diddyfnu.

Cyswllt Ffermio – cefnogi teuluoedd ffermio

Mae Cyswllt Ffermio yn gynllun integredig, adnabyddus, sy'n gweithredu ledled Cymru, ac sydd wedi rhoi cymorth i fwy na 7,000 o deuluoedd ffermio yng Nghymru ers i'r gwasanaeth gael ei sefydlu i ddechrau yn 2001.

Gan weithio'n agos â'i sefydliadau partner, mae'r cynllun blaenllaw hwn yn darparu ystod o wasanaethau hyblyg sydd ar gael i bobl gan gynnwys cymorth un-i-un, gwybodaeth, arbenigedd, a gwasanaethau hyfforddi a chynghori wedi'u teilwra i anghenion unigol. Mae llawer o'r gwasanaethau hyn yn cael eu hariannu'n llawn neu'n rhannol, yn dibynnu ar bwy sydd yn gymwys i'w dderbyn. Mae pob un ohonynt yn cynorthwyo ffermwyr i redeg eu busnes yn fwy effeithlon.

Mae ffermwyr yn cael gwybodaeth am y gwaith ymchwil a'r datblygiadau diweddaraf trwy ymuno ag un o raglenni datblygu Cyswllt Ffermio mewn pedwar maes, sef cynnyrch llaeth, cig coch, ffermio organig a rheoli tir. Mae pob rhaglen yn darparu ystod o gyfleoedd i ffermwyr dderbyn gwybodaeth â sail wyddonol iddi a gwybodaeth ynglŷn â'r farchnad, i'w cynorthwyo i ddatblygu eu busnes, gan gynnwys ymweliadau â ffermydd datblygu, diwrnodau agored, diwrnodau arddangos a grwpiau trafod.

Mae Cydgysylltwyr Cynllun Fferm Gyfan y cynllun yn gallu trefnu hyd at bum diwrnod o gymorth un-i-un wedi'i noddi, a ddarperir gan ymgynghorwyr neu fentoriaid sydd ar restr gymeradwy. Mae tri diwrnod ychwanegol o gymorth un-i-un ar gael i ffermwyr a fyddai'n dymuno amrywio neu ymestyn i faes newydd. Gall aelodau staff y Gwasanaeth Cynghori Ffermwyr, sydd wedi'u lleoli'n rhanbarthol, gynorthwyo busnesau cymwys i fodloni gofynion trawsgydymffurfio a rheoliadau amgylcheddol, ac mae'n bosib adennill rhan sylweddol o'r gost.

Lleolir timau rhanbarthol Cyswllt Ffermio yn Swyddfeydd Rhanbarthol Llywodraeth Cynulliad Cymru yng Nghaernarfon, Llandrindod a Chaerfyrddin. Er mwyn cofrestru ar gyfer y rhaglenni newydd, dylai ffermwyr ffonio Canolfan Gwasanaeth Cyswllt Ffermio ar 08456 000 813.

Ariennir Cyswllt Ffermio trwy'r Cynllun Datblygu Gwledig 2007 - 2013, sydd wedi'i ariannu gan Gronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig a Llywodraeth Cynulliad Cymru.
